श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये उत्तरकाण्डे

॥ एकाशीतितमः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

॥ एकाशीतितमः सर्गः ॥

शुक्रस्य शापेन सपरिवारस्य दण्डस्य तदीयराज्यस्य च विनाशः

स मुहूर्तादुपश्रुत्य देवर्षिरमितप्रभः।
स्वमाश्रमं शिष्यवृतः क्षुधार्तः सन्न्यवर्तत ॥ **7.81.1** ॥

सोऽपश्यदरजां दीनां रजसा समभिप्लुताम्।
ज्योत्स्नामिव ग्रहग्रस्तां प्रत्यूषे न विराजतीम् ॥ **7.81.2** ॥

तस्य रोषः समभवत् क्षुधार्तस्य विशेषतः।
निर्दहन्निव लोकांस्त्रीशिष्यांश्चैतदुवाच ह ॥ **7.81.3** ॥

पश्यध्वं विपरीतस्य दण्डस्याविदितात्मनः।
विपत्तिं घोरसङ्काशां क्रुद्धादग्निशिखामिव ॥ **7.81.4** ॥

क्षयोऽस्य दुर्मतेः प्राप्तः सानुगस्य दुरात्मनः।
यः प्रदीप्तां हुताशस्य शिखां वै स्प्रष्टुमर्हति ॥ **7.81.5** ॥

यस्मात् स कृतवान् पापमीदृशं घोरसंहितम्।
तस्मात् प्राप्स्यति दुर्मेधाः फलं पापस्य कर्मणः ॥ **7.81.6** ॥

सप्तरात्रेण राजासौ सपुत्रबलवाहनः।
पापकर्मसमाचारो वधं प्राप्स्यति दुर्मतिः ॥ **7.81.7** ॥

समन्ताद् योजनशतं विषयं चास्य दुर्मतेः।
धक्ष्यते पांसुवर्षेण महता पाकशासनः॥ **7.81.8** ॥

सर्वसत्त्वानि यानीह स्थावराणि चराणि च।
महता पांसुवर्षेण विलयं सर्वतोऽगमन्॥ **7.81.9** ॥

दण्डस्य विषयो यावत् तावत् सर्वं समुच्छ्रयम्।
पांसुवर्षमिवालक्ष्यं सप्तरात्रं भविष्यति॥ **7.81.10** ॥

इत्युक्त्वा क्रोधताम्राक्षस्तमाश्रमनिवासिनम्।
जनं जनपदान्तेषु स्थीयतामिति चाब्रवीत्॥ **7.81.11** ॥

श्रुत्वा तूशनसो वाक्यं सोऽऽश्रमावसथो जनः।
निष्क्रान्तो विषयात् तस्मात् स्थानं चक्रेऽथ बाह्यतः॥ **7.81.12** ॥

स तथोक्त्वा मुनिजनमरजामिदमब्रवीत्।
इहैव वस दुर्मेधे आश्रमे सुसमाहिता॥ **7.81.13** ॥

इदं योजनपर्यन्तं सरः सुरुचिरप्रभम्।
अरजे विज्वरा भुङ्क्ष्व कालश्चात्र प्रतीक्ष्यताम्॥ **7.81.14** ॥

त्वत्समीपे च ये सत्त्वा वासमेष्यन्ति तां निशाम्।
अवध्याः पांसुवर्षेण ते भविष्यन्ति नित्यदा॥ **7.81.15** ॥

श्रुत्वा नियोगं ब्रह्मर्षेः सारजा भार्गवी तदा।
तथेति पितरं प्राह भार्गवं भृशदुःखिता॥ **7.81.16** ॥

इत्युक्त्वा भार्गवो वासमन्यत्र समकारयत्।
तच्च राज्यं नरेन्द्रस्य सभृत्यबलवाहनम्॥ **7.81.17** ॥

सप्ताहाद् भस्मसाद् भूतं यथोक्तं ब्रह्मवादिना।
तस्यासौ दण्डविषयो विन्ध्यशैवलयोर्नृप॥ **7.81.18** ॥

शप्तो ब्रह्मर्षिणा तेन वैधर्म्ये सहिते कृते।
ततः प्रभृति काकुत्स्थ दण्डकारण्यमुच्यते ॥ **7.81.19** ॥

तपस्विनः स्थिता ह्यत्र जनस्थानमतोऽभवत्।
एतत् ते सर्वमाख्यातं यन्मां पृच्छसि राघव ॥ **7.81.20** ॥

सन्ध्यामुपासितुं वीर समयो ह्यतिवर्तते।
एते महर्षयः सर्वे पूर्णकुम्भाः समन्ततः ॥ **7.81.21** ॥

कृतोदका नरव्याघ्र आदित्यं पर्युपासते।
स तैर्ब्राह्मणमभ्यस्तं सहितैर्ब्रह्मवित्तमैः।
रविरस्तङ्गतो राम गच्छोदकमुपस्पृश ॥ **7.81.22** ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
उत्तरकाण्डे एकाशीतितमः सर्गः ॥